

Rapport Gemeentelijke Ombudsman

Onderzoek van een anonieme tip **Publiekszaken Almere**

1 oktober 2010
RA0945998

Samenvatting

De gemeente ontvangt een anonieme tip dat een uitkeringsgerechtigde zou samenwonen en vermogen zou hebben. Tijdens het handhavingsonderzoek wordt de uitkering ingetrokken omdat de man gevraagde bankafschriften niet inlevert. De sociaal raadsman kan zich niet vinden in de wijze van handhaving en wendt zich (nadat hij bij de gemeente een klacht heeft ingediend) tot de ombudsman. Deze is van mening dat anonieme tips wel degelijk mogen, kunnen en ook regelmatig onderzocht moeten worden. De gemeente heeft de intrekking van de uitkering voldoende gemotiveerd.

Oordeel

De gemeente heeft de vereisten van redelijkheid en motivering niet geschonden.

Verzoek

Het verzoek tot onderzoek is op 15 december 2009 schriftelijk ingediend en betreft *de gemeente Almere, Publieksdienst*.

Bevindingen

aanleiding van het verzoek

De gemeente ontvangt een anonieme tip inhoudende dat een uitkeringsgerechtigde niet woont waar hij zegt dat hij woont (hij zou in Amsterdam samenwonen) en vermogen zou hebben. De gemeente onderzoekt de tip. Op 31 maart 2009 gaat een handhaver bij betrokkene langs maar deze is niet thuis. De gemeente roept hem dan via een kaartje op om op 1 april 2009 (de dag erna) te verschijnen met een aantal bankafschriften. Wanneer hij niet verschijnt, schort de gemeente zijn uitkering op en geeft hem een hersteltermijn tot 15 april 2009. Verzoeker komt op 15 april 2009 langs bij de gemeente, maar omdat hij niet de juiste bankafschriften bij zich heeft, wordt de uitkering op 9 mei 2009 ingetrokken per 1 april 2009.

Verzoeker dient geen bezwaarschrift in tegen het besluit tot intrekking. Hij doet een nieuwe aanvraag op 16 juli 2009; deze aanvraag wordt per die datum toegekend.

Op 5 augustus 2009 dient de sociaal raadsman van verzoeker een klacht in over de manier van onderzoeken van de tip door de gemeente. Hij is van mening dat de gemeente, op het moment dat sommige onderdelen van de tip niet bleken te kloppen, het handhavingsonderzoek had dienen te staken.

De gemeente handelt de klacht op 16 september 2009 af. Kortweg gezegd stelt de gemeente hierin dat:

- de gevolgde handhavingprocedure grotendeels voldoet aan hetgeen de gemeente hiervan verwacht;
- de termijn van één dag niet gegeven had behoren te worden;
- de procedure wel zeer strikt is toegepast, maar dat daarmee geen aanleiding bestaat het besluit tot intrekking ambtshalve te herzien.

De raadsman van verzoeker kan zich in deze klachtafhandeling niet vinden. Met name meent hij dat de gemeente het onderzoek had moeten stoppen toen bleek dat de tip niet of niet helemaal klopte. Hij wendt zich tot de ombudsman.

klachtomschrijving

De ombudsman vraagt de dienst om een reactie. Het onderzoek van de ombudsman richt zich op:

- de werkwijze naar aanleiding van een anonieme tip;
- het geven van een hersteltermijn voor het leveren van bankafschriften en de gevolgen hiervan.

reactie van gemeente Almere, dienst Sociale Zaken

De dienst deelt de ombudsman (onder meer) het volgende mee.

De termijn van één dag die gegeven is, is niet de hersteltermijn is zoals dit vermeld staat in de Wet Werk en Bijstand. De "juridische" hersteltermijn heeft in dit geval gelopen van 1 april 2009

tot en met 15 april 2009. Volgens de gemeente is deze periode een redelijke termijn, ook gezien hetgeen waarom werd verzocht (langskomen voor een gesprek en het overleggen van bankafschriften). De periode van één dag tussen het persoonlijk bezorgen van de uitnodiging (op 31 maart 2009) en de daadwerkelijke uitnodiging (voor 1 april 2009) was in dit geval te kort. Hiervoor zijn ook excuses aangeboden. Tevens heeft de teamleider dit onderwerp besproken met de betreffende medewerkers. Dit doet niets af aan het besluit om de uitkering te beëindigen per 1 april 2009. In de eerste plaats had betrokkene ruim veertien dagen de tijd om het verzuim te herstellen. Verder is hem op 3 april 2009 uitvoerig telefonisch medegedeeld wat de gevolgen zouden zijn, indien hij niet binnen de tot 15 april 2009 lopende hersteltermijn het verzuim volledig zou herstellen. Ook is betrokkene persoonlijk geïnformeerd dat hij een nieuwe aanvraag kon indienen en hoe hij bezwaar kon indienen.

Nadat het onderzoek was afgesloten, is dit zoals gebruikelijk intern uitvoerig besproken. Dit om te beoordelen of er voldoende aanknopingspunten waren om de sociale recherche een onderzoek in te laten stellen naar de voorliggende periode in verband met mogelijke gezamenlijke huishouding. Hiervan is echter afgezien, omdat de inschatting was dat hiervoor onvoldoende feiten konden worden vastgesteld. Bij het aanvragen van de nieuwe uitkering heeft betrokkene aannemelijk gemaakt dat hij alleen woonachtig is op het adres.

De gemeente ziet geen aanleiding om (ambtshalve) terug te komen op het besluit tot beëindiging van de bijstand.

reacties op bevindingen

Het resultaat van het onderzoek is als verslag van bevindingen naar verzoeker en naar de gemeente teneinde een nadere reactie mogelijk te maken.

De gemachtigde van verzoeker laat weten dat verzoeker in april 2009 zelf geen bankrekening meer had, en dat hij in de veronderstelling verkeerde dat de gemeente de bankafschriften van zijn dochter wilde zien. Deze was echter op vakantie. Dit was bij de gemeente bekend, maar leidde niet tot stopzetten van de handhavingstrein. Voorts is aan verzoeker duidelijk gemaakt dat een eventueel bezwaar niet tot een andere beslissing zou leiden.

De gemeente laat weten dat naar aanleiding van de anonieme tip onder meer bij de Rijksbelastingdienst op 24 februari 2009 informatie is ingewonnen. Hieruit bleek dat verzoeker twee bankrekeningen op zijn naam had staan. Verzoeker zelf heeft de dienst in die maand meegedeeld dat hij gebruik maakte van de rekening van zijn dochter. Voor het vaststellen van de plaats waar iemand zijn hoofdverblijf heeft, is het in een dergelijk onderzoek gebruikelijk dat alle bankafschriften worden ingezien. De dienst heeft verzoeker daarom gevraagd kopieën van alle bankafschriften op zijn naam of van rekeningen waarover hij kon beschikken vanaf 1 oktober 2008 te overleggen. Verzoeker overlegde niet de gevraagde stukken; ook afschriften van rekeningsnummers die op zijn naam stonden, heeft verzoeker niet verstrekt. Daarnaast verstreekte verzoeker ook geen bewijs dat hij niet meer over de afschriften beschikte of dat de bankrekeningen waren opgeheven. Bij het indienen van de klacht begin augustus 2009 heeft verzoeker wel afschriften van de rekeningnummers die op zijn naam stonden, overgelegd.

Beoordeling

De ombudsman beoordeelt of het bestuursorgaan zich in de door hem onderzochte aangelegenheid behoorlijk heeft gedragen¹.

Behoorlijkevereisten

Indien naar het oordeel van de ombudsman de gedraging niet behoorlijk is, vermeldt hij in het rapport welk vereiste van behoorlijkheid is geschonden². In dit onderzoek toetst hij de gedragingen aan het vereiste van redelijkheid en aan het motiveringsvereiste.

Overwegingen

de werkwijze naar aanleiding van een anonieme tip

Het redelijkheidsbeginsel eist dat bestuursorganen voorafgaand aan elk handelen het belang van het realiseren van een doelstelling afwegen tegen de belangen van burgers. In het licht van het realiseren van de doelstelling mag de uitkomst van de belangenafweging niet onredelijk zijn.

In dit kader overweegt de ombudsman dat anonieme tips ten aanzien van de rechtmatigheid van een uitkering onderzocht mogen, kunnen en regelmatig ook moeten worden, afhankelijk van de aard van de tip. De door de gemeente gekozen methode wijkt niet af van hetgeen gangbaar is in dergelijke situaties. Indien een gedeelte van de tip niet overeenkomt met de feitelijke situatie, betekent dat nog niet dat de rechtmatigheid van de uitkering vaststaat, dan wel dat de tip verder niet gecontroleerd zou behoeven te worden. Dit onderzoek dient uiteraard behoorlijk plaats te vinden. Het past hierbij dat eerst gedegen voorwerk verricht wordt voordat er eventueel maatregelen genomen worden.

het geven van een hersteltermijn voor het leveren van bankafschriften en de gevolgen hiervan

Het motiveringsbeginsel impliceert dat een bestuursorgaan zijn handelen dient te onderbouwen met een feitelijk juiste motivering.

In dit geval is gebleken dat de gemeente betrokkene op 31 maart 2009 heeft opgeroepen om op 1 april te verschijnen bij de gemeente en hierbij bankafschriften te overleggen. De gemeente deed dit om te controleren waar verzoeker zijn hoofdverblijf had. Deze hersteltermijn was te kort, maar dit is rechtgezet door op het moment dat betrokkene verscheen hem een hersteltermijn tot 15 april 2009 te geven. Omdat betrokkene in deze periode wel verschijnt, maar geen bankafschriften overlegt, wordt de uitkering opgeschort en hierna ingetrokken. De gemeente motiveert dit door te stellen dat betrokkene in de gegeven hersteltermijn de gegevens niet volledig ingeleverd heeft en daarmee de inlichtingenplicht geschonden heeft. De ombudsman acht deze beslissing voldoende gemotiveerd.

---

¹ artikel 9:27 lid 1 Algemene wet bestuursrecht

² artikel 9:36 lid 2 Algemene wet bestuursrecht

Datum : 1 oktober 2010
Rapportnummer: RA0945998
Pagina : 5/5

Oordeel

De gemeente heeft de vereisten van redelijkheid en motivering niet geschonden.